

รายงานสืบเนื่อง

โครงการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 14 ประจำปี 2569

The 14th National Academic Conference 2026: Creative Economy
and Thailand's Economic Transformation toward the Global Stage

**“เศรษฐกิจสร้างสรรค์กับการเปลี่ยนผ่าน
เศรษฐกิจไทยสู่เวทีโลก”**

วันที่ 5 มิถุนายน 2569

ณ โรงแรมพูลแมน กิง แพลเวอริ์ กรุงเทพฯ

รายงานสืบเนื่อง (Proceedings)
การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 14 ประจำปี 2569
“เศรษฐกิจสร้างสรรค์กับการเปลี่ยนผ่านเศรษฐกิจไทยสู่เวทีโลก”
(Creative Economy and Thailand's Economic Transformation toward
the Global Stage)
วันที่ 5 มิถุนายน 2569
ณ โรงแรมพูลแมน คิง เพาเวอร์ กรุงเทพมหานคร

วันที่ออกรุ่นนี้ 16 มิถุนายน 2569
เผยแพร่และจัดจำหน่ายโดย คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
เลขที่ 1 หมู่ 3 ตำบลสามพระยา
อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี 76120
โทร 0-3259-4028 โทรสาร 0-3259-4027
e-mail: sumscnf@gmail.com
แหล่งเผยแพร่ www.ms.su.ac.th
สงวนลิขสิทธิ์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

รายงานสืบเนื่อง (Proceedings) การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 14 ประจำปี 2569 “เศรษฐกิจสร้างสรรค์กับการเปลี่ยนผ่านเศรษฐกิจไทยสู่เวทีโลก” = Creative economy and Thailand's economic transformation toward the global stage.– เพชรบุรี : คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2569.

1010 หน้า.

1. การพัฒนาเศรษฐกิจ-ไทย. I. ชื่อเรื่อง.

338.9593

ISBN 978-974-641-941-3

สารบัญ

	หน้า
อิทธิพลของความพร้อมด้านการจัดการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย ที่มีต่อความสำเร็จในตลาดอาหารแห่งอนาคต มนตรี มาตจิษฐ์ และพิทวัส เอื้อสังคมเศรษฐ์	1
รูปแบบและปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน : กรณีศึกษาบริษัท NC COCONUT จำกัด วาทิศ ศังกรวินิช และสรวรรยา ธรรมอภิพล	15
ความท้าทายทางภูมิรัฐศาสตร์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของไทย อุตารัตน์ ศีรอต	32
การรับรู้ แรงจูงใจ และความเป็นไปได้ในการเข้าสู่อาชีพเกษตรกรผลิตน้ำตาลโดนดของคอนรุ่นใหม่: กรณีศึกษาจังหวัดเพชรบุรี เอกกฤต เลิศวิทยาประดิษฐ์	45
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับโครงสร้างและการสร้างคุณค่าร่วมในฐานะกลไกเชิงสาเหตุสู่ผลการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางในประเทศไทย สรชัย คิตประเสริฐ และธาดาอินทร์ ภูทอง	50
การวิเคราะห์การสื่อสารเชิงประชดประชันใน TikTok ในฐานะกลไกการรับมือของแรงงานไทย มนทิวรา ธาดาย่านวยชัย	72
แนวทางการปรับตัวของบุคลากรภายใต้ผลกระทบของความเครียดจากเทคโนโลยี ขององค์กรด้านกิจการโทรคมนาคมแห่งหนึ่ง รตนะ อยู่แสงทอง และวุฒิชัย อารักษ์โพธิมงคล	80
แนวทางการออกแบบสินค้าและบริการสำหรับผู้บริโภคที่มีบุคลิกภาพแบบ Introvert กรณีศึกษาธุรกิจร้านอาหารบุฟเฟ่ต์ สุปรียา ขาวดี และวุฒิชัย สิมอรุโณทัย	102
How User-Generated Content Drives Green Purchase Intention Xu Ke Rui and Kessara Kanchanapoom	119

	หน้า
THE ROLE OF SOCIAL MEDIA MARKETING IN SHAPING UNIVERSITY BRAND IMAGE AND STUDENT ENGAGEMENT <i>JUTIMA MUANGJUEY and WIN THANDAR</i>	137
THE IMPACT OF INTERNSHIP EXPERIENCE ON CAREER EXPLORATION OF VOCATIONAL AND TECHNICAL COLLEGE STUDENTS IN SHAANXI, CHINA <i>HE NI and WONGLADDA WEERAPAIBOON</i>	147
How Social Media User-Generated Content Drives Responsible Tourism Behavior <i>Huang Kai Hua and Kessara Kanchanapoom</i>	164
บทบาทของการรับรู้ความสามารถของตนเองในความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาวะทางจิตและความพร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงานของนักศึกษามหาวิทยาลัย <i>ชินวัฒน์ นิลโมจน์, กัญจน์ณัฐ เรืองทอง และศิริพันธ์ กิจชัยยง</i>	100
การจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานเพื่อสนับสนุนสุขภาวะของบุคลากรในโรงพยาบาลเอกชน <i>สารินี ปูน้อย</i>	104
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาสีสปอร์ตของนักศึกษา วิทยาลัยการศึกษานักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี <i>กณวรรณ มาโพธิ์, กัญติลา ม่วงศรี, ระชานนท์ ทวีผล และมณัฏสิณี บุญมีศรีสง่า</i>	211
การจัดลำดับความสำคัญของวัฒนธรรมองค์กรในฐานะตัวทำนายความสามารถเชิงพลวัตสำหรับองค์กรในยุคดิจิทัล <i>ศิริพงษ์ สามารถเจริญ และจุล ธนศรีวิเศษชัย</i>	226
ยุทธศาสตร์การค้าไทยในยุคการเปลี่ยนแปลงภูมิรัฐศาสตร์: ศึกษากรณีบทบาทของกรมการค้าต่างประเทศกับการส่งเสริมการส่งออกสินค้าเกษตรไปยังตลาดกลุ่ม BRICS <i>โซบาลาลิ ซาห์ซาร์ดี</i>	230
อิทธิพลของการมีส่วนร่วมอิเล็กทรอนิกส์ที่ส่งผลต่อความเชื่อมั่นในรัฐบาล: ศึกษากลุ่มประเทศองค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) <i>ธัญญา ตะกรุดทอง, กรพรหม นิระวัฒน์, เฉลิมชัย กิตติศักดิ์นาวิน และโกสินทร์ เตชะนิยม</i>	250

	หน้า
การสังเคราะห์แบบจำลองเชิงบูรณาการเพื่อการเปลี่ยนผ่านสู่การจัดการภาครัฐและเอกชน อัจฉริยะ: บทวิเคราะห์เชิงคุณภาพด้านความพร้อมและอุปสรรคในระบบนิเวศนวัตกรรมไทย นันทิชา แจ่มเจริญวัฒนา และพิทักษ์ ศิริวงศ์	266
บทเรียนความสำเร็จของการดำเนินงานด้านแสงทราบดีและระดมทุนของสภาอากาศไทย อิสรากรณ์ ชัยยะ และวุฒิชัย อารีรักษ์โพชนงค์	200
อธิปไตยทางปัญญาประดิษฐ์: การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบยุทธศาสตร์ระหว่างไทยและสิงคโปร์ รุ่งทิพย์ จันทร์ธนะกุล	297
จากวัฒนธรรมสู่นวัตกรรม: การถอดรหัสเส้นทางเชิงสาเหตุของการจัดการความรู้ที่ฝังในตัวบุคคลในสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ อาทิตย์ วิชากุล และธาดาศิเบศร์ ภูทอง	314
แนวคิดชะตากรรมร่วมกันของมวลมนุษยชาติผ่านโครงการแลกเปลี่ยนภาษาและวัฒนธรรมไทย-จีน: กรณีศึกษานักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร ณ มหาวิทยาลัยภาษาและวัฒนธรรมปักกิ่ง วิทยาเขตหลิงฮุย มณฑลไห่หนาน ทิพวรรณ กำศิริมงคล, ชวนชื่น อัครคะวณิชชา, ศุภลักษณ์ ศรีสำอางค์, จิราภา สตะเวทิน, จงจินต์ นิลคำแหง, เลิศลักษณ์ เจริญสมบัติ, เกษรา กาญจนภูมิ, วงศ์ศดา วีระใหญ่ย์, สุนี คำวอลศิลป์ และอมรินทร์ เทวตา	330
ความผูกพันต่อองค์กร และพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีของบุคลากร สถาบันดนตรีกัลยาณีวัฒนา นิตี รชตะศิริกุล และวุฒิชัย อารีรักษ์โพชนงค์	341
การรับรู้การคอร์รัปชันในองค์กรและทัศนคติเชิงลบต่อองค์กร: บทบาทกำกับของรายได้ในบริบทพนักงานภาครัฐของประเทศไทย ณัฐพงษ์ ผดุงพัฒน์พงษ์ และจุล ธนศรีวิชชัย	357
การรับรู้ราคา คุณภาพการบริการ ความพึงพอใจในการบริการ และความภักดีในตราสินค้าของร้านก๋วยเตี๋ยวเรือแสนทรง อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี ธนนันทน์ อิศรารามเมศร์ และสุนธิ์ วงศ์ศักดิ์	371
ปัจจัยอิทธิพลที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ของผู้บริโภคเจนเนอเรชันซี ในกรุงเทพมหานคร อวิษฐ อินทรธนี และศิระ ศรีโยธิน	300

	หน้า
การพัฒนาสมรรถนะนักการตลาดของนักศึกษาวิชาเอกการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ภูเก็ต ผ่านการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการกับการทำงาน <i>ศรัณยา นาคแก้ว, ปิ่นทิตตา ศิริกุล และปิยาภรณ์ ณ ตะกั่วทุ่ง</i>	404
การศึกษาอิทธิพลด้านการยอมรับเทคโนโลยี การรับรู้ความเสี่ยง และความคาดหวังด้านประสิทธิภาพที่ส่งผล ต่อการตั้งใจซื้อสินค้าสมาร์ทโฮมของกลุ่มเจนเนอเรชันวายในจังหวัดกรุงเทพมหานครและปริมณฑล <i>อนุชา จันทร์เต็ม และสุเมธี วงศ์ศักดิ์</i>	425
อิทธิพลของทัศนคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมที่มีต่อความตั้งใจ และ การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร <i>กมลดา เรืองอร่าม และศิระ ศรีโยธิน</i>	441
การประยุกต์ใช้การวิเคราะห์ความรู้สึกด้วยปัญญาประดิษฐ์เพื่อสนับสนุนการพัฒนาแคมเปญการตลาด: กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ทุเรียน <i>มหภาพรณ สิมป์ไตรรัตน์ และสิรินธร จิยาศักดิ์</i>	457
ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความตั้งใจจ่ายของผู้บริโภคต่อบริการเดลิเวอรี่อาหารในเขตกรุงเทพมหานคร <i>สกุลธิดา แพรกนันทน์ และอมรินทร์ เทวตา</i>	469
การตลาดเนื้อหาดิจิทัลแบบโกลบอลในแพลตฟอร์มโซเชียลคอมเมิร์ซ - ข้อเสนอเชิงทฤษฎีตามแบบจำลอง S- O-R ข้ามวัฒนธรรมของผู้บริโภคเจนเนอเรชันวายในกลุ่มสินค้าแฟชั่น <i>สุรชษฐ์ ไชวเกียรติรุ่ง, อีรพงษ์ ปิณฉิลกุล และชญาน์นันท์ ดิยะพระการชัย</i>	403
การมีส่วนร่วมของลูกค้ำในการโฆษณาบนแพลตฟอร์ม Facebook กับคุณภาพการให้บริการที่ส่งผลต่อการ ตัดสินใจเลือกรับประทานอาหารร้านสะดวกซื้อเนื้อหอง กาญจนบุรี <i>ศุภิตา อินทร์ักษ์ และสุเมธี วงศ์ศักดิ์</i>	490
แนวทางการจัดการทรัพยากรร่วมในชุมชน: การสังเคราะห์องค์ความรู้ด้วยการสังเคราะห์ทอิกมานเชิงคุณภาพ <i>ภูธน จงเป่าหทัย และพิทักษ์ ศิริวงศ์</i>	513
อิทธิพลของสื่อสังคมออนไลน์และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมต่อความตั้งใจของผู้บริโภคในการใช้บรรจุภัณฑ์รีไซเคิล <i>พัชรภรณ์ หรือบูรณ และเกษรา กาญจนภูมิ</i>	520
กลยุทธ์การดูแล ช่วยเหลือ สร้างอาชีพ สร้างรายได้ สำหรับผู้สูงอายุ ในจังหวัดพังงา <i>สุนันทา คັນธานนท์</i>	546

	หน้า
แนวทางจัดการข้อจำกัดการเชิงพื้นที่คลองโอง่าง เมืองเพชรนคร จากมุมมองของผู้ประกอบการรายย่อย ณัฐนันท์ อีรพลอำพัน, บุญญารัตน์ สุขสมลิน, ระชานนท์ ทวีผล, มนต์ลลณี บุญมีศรีสง่า และธีระวัฒน์ จันทิก	565
การเล่าเรื่องเพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้และมูลค่าเศรษฐกิจชุมชน กรณีศึกษาศูนย์เรียนรู้บ้านทองเม็ด อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เลิศลักษณ์ เจริญสมบัติ และสุนทร สมใจ	503
การเสริมสร้างความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผ่านการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร: กรณีศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนธนาคารต้นกล้าป่าชายเลน ชุมชนคลองหัวจาก จังหวัดฉะเชิงเทรา ธีรภัทร ปริยวาที	597
การวิเคราะห์ความตระหนักของผู้คนรุ่นใหม่ต่อปัญหาไมโครพลาสติกจากการขนส่ง เกษรา กาญจนภูมิ และอมรรรัตน์ อุดมเจริญศิลป์	612
การตีความพัฒนาการชุมชนตลาดพลูผ่านศิลปกรรมในพุทธสถานเพื่อออกแบบประสบการณ์การท่องเที่ยว ดวงกมล บุญแก้วสุข และณัฐนา สิทธิรัตน์รักษ์	620
การวิเคราะห์ทรัพยากรทางปัญญาในกระบวนการปรับภาพลักษณ์หมอลำไหบ้าน สู่ “คารา-หมอลำ” ของหมอลำ สำณะระเบียบวาทะศิลป์ อรรม นามอรรถ	643
ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความยั่งยืนและการรักษาลูกค้าของธุรกิจโรงแรมในพื้นที่เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่ง ทะเลตะวันตก ประเทศไทย กัญญาพัชญ์ มณีแก้ว	656
คุณภาพชีวิตการทำงาน ปัจจัยการทำงานเป็นทีม และ ปัจจัยแรงจูงใจในการทำงานที่มีอิทธิพลต่อ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของธุรกิจนำเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร นัทธมน สารีภา และอัมรินทร์ฉา ัญญาชัยรัตน์	671
การสร้างสรรค์นวัตกรรมศิลป์ สื่อธรรมสมัยใหม่ตามแนวคิดพุทธสันติวิธี แนวเรื่อง ความศรัทธา เพื่อส่งเสริม การท่องเที่ยวเชิงพุทธศิลป์ สมพร สุวี	604
แนวทางการจัดการทุนมนุษย์ในอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ : กรณีศึกษา Media Agency มุกอิตรา จันทร์ทวง	703

	หน้า
กลยุทธ์การสรรหาและรักษาบุคลากรในธุรกิจโรงแรมหรูใจกลางกรุงเทพมหานคร โนมุมมองของผู้จัดการฝ่าย ทรัพยากรมนุษย์ กรณีศึกษาโรงแรมบันยันทรี <i>สิริกัทร เนตรเรืองแสง, พันธ์กร สิมะขจรบุญ และพิทักษ์ ศิริวงศ์</i>	715
รูปแบบการเดินทางและพฤติกรรมการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษาเปรียบเทียบนักท่องเที่ยวชาว เกาหลีใต้กลุ่มเจนเอเรชั่นซี และกลุ่มผู้สูงอายุ <i>พงศ์ภัทร สารพงศ์, ระชานนท์ ทวีผล, มนต์สินี บุญศิริสง่า และธีระวัฒน์ จันทร์ทิถ</i>	720
กลยุทธ์การบริหารจัดการเสียงสะท้อนของลูกค้า (VOC) ตามแนวคิดการจัดการที่เน้นลูกค้าเป็นศูนย์กลาง เพื่อ สร้างความผูกพันและภาพลักษณ์ความเป็นเลิศของสถาบันดนตรีในระดับอุดมศึกษา <i>ปิยะพงศ์ เอกรัมย์</i>	745
การวิเคราะห์โครงการและงบประมาณการลงทุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569-2572 <i>มันทนา ใจมั่น</i>	750
ผลสัมฤทธิ์ของนวัตกรรมจัดการความรู้เชิงรุก ต่อพฤติกรรมยื่นขอทุนแลกเปลี่ยนต่างประเทศ ของ นักศึกษาคณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยมหิดล <i>สุทธิดา สุริยะวงษ์ และวรพงศ์ บุญอุ้ม</i>	774
การวิเคราะห์เชิงประจักษ์และถอดบทเรียนการพิจารณาอุทธรณ์การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐสู่แนวทางปฏิบัติที่ดี และการสร้างภูมิคุ้มกันทางกฎหมายในมิติอุบัติใหม่ <i>เพ็ญรุ่ง ยงศิริกุล</i>	700
การบริหารภาพลักษณ์องค์กรผ่านเฟซบุ๊กคณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยมหิดล <i>วรพงศ์ บุญอุ้ม</i>	007
แนวทางการประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อสร้างการมีส่วนร่วม โดยการวิเคราะห์ช่องทางการรับรู้ข่าวสาร: กรณีศึกษาโครงการเทศกาลดนตรีแจ๊สนานาชาติเพื่อการเรียนรู้ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล <i>ภาพทิพย์ เชื้อทหาร</i>	022
แนวทางการพัฒนางานด้านคอมพิวเตอร์และเวชสารสนเทศโดยประยุกต์ใช้มาตรฐาน ISO/IEC 27001: กรณีศึกษาศูนย์การแพทย์กาญจนาภิเษก คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล <i>อัคชนนธ์ พงศ์ลักษณ์มาลา และนภัส ป่อพลอย</i>	037

	หน้า
การสร้างสรรค์สื่อวีดิทัศน์เพื่อประชาสัมพันธ์ผ่านแพลตฟอร์ม TikTok ของ Mahidol Music ของวิทยาลัย ดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล อรรถวิทย์ สิทธิรักษ์	047
การวิเคราะห์ความท้าทายในการเชื่อมต่อข้อมูลระหว่างระบบ HIS และ SAP: กรณีศึกษาศูนย์การแพทย์ กาญจนานิกเชก คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล พรเทพ ปู่อิม และอัครกษนทร์ พงศ์สักขามาวา	062
การเพิ่มความคุ้มค่าในการบริหารพัสดุภาครัฐผ่านศูนย์กระจายวัสดุ: กรณีศึกษา ศูนย์กระจายวัสดุ (Inventory Distribution Center: IDC) คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี จเร ทั้งโต และศยามล เป็นสุขเหลือ	071
การพัฒนาระบบแจ้งซ่อมคอมพิวเตอร์ออนไลน์ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล จิตประสงค์ ทาคำ และมนตรี ปัญญาชัยสกุล	091
การบริหารความเสี่ยงและความต่อเนื่องของระบบสารสนเทศโรงพยาบาลเพื่อเสริมสร้างความพร้อมรับมือของ องค์กรบริการสุขภาพ: กรณีศึกษาศูนย์การแพทย์กาญจนานิกเชก ทศพล ปิงธนานุกิจ และวิเชียร บุญอยู่ประภา	095
การปรับปรุงกระบวนการสืบค้นข้อมูลครุภัณฑ์ด้วยเทคโนโลยีรหัสคิวอาร์และระบบคลาวด์เพื่อลดขั้นตอนการ ทำงานของวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล ภาวดี สวัสดิ์ดีมี	010
แนวทางการยกระดับประสิทธิภาพกระบวนการรับชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาด้วยเทคโนโลยี Omni- Channel Payment และ COMMAS ของวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล รัตนวรรณ สุภราช และมนตรี ปัญญาชัยสกุล	034
กลยุทธ์การบริหารจัดการคำร้องขอประชาสัมพันธ์ผ่านระบบดิจิทัลแบบบูรณาการเพื่อยกระดับประสิทธิภาพ การสื่อสารองค์กรของสถาบันดนตรีในระดับอุดมศึกษา ปิยะพงศ์ เอกวงษ์	053
ภาคผนวก คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 14 ประจำปี 2569 ... คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก-ใน เพื่อพิจารณาบทความวิจัย บทความวิชาการ และประเมินผลการนำเสนอบทความภาคบรรยาย ในโครงการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 14 ประจำปี 2569	ก ข

กลยุทธ์การดูแล ช่วยเหลือ สร้างอาชีพ สร้างรายได้ สำหรับผู้สูงอายุ ในจังหวัดพังงา Strategies for Care, Assistance, Career Creation, and Income Generation for The Elderly In Phang Nga Province

สุนันทา คันธารานนท์¹

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาาระดับความต้องการพัฒนาต้นแบบระบบการดูแล ช่วยเหลือ สร้างอาชีพ สร้างรายได้ สำหรับผู้สูงอายุ ในจังหวัดพังงา และเพื่อเสนอกลยุทธ์ การนำต้นแบบ ระบบการดูแล ผู้สูงอายุไปใช้เพื่อช่วยเหลือ สร้างงานและสร้างรายได้ สำหรับผู้สูงอายุ ในจังหวัดพังงา เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ซึ่งการวิจัยเชิงปริมาณได้เก็บข้อมูลกลุ่ม ตัวอย่างแบบเจาะจงเป็นผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในจังหวัดพังงา โดยคำนวณจากสูตร ทาโรยามาเน่ ที่มีความคลาดเคลื่อนได้ไม่เกิน ร้อยละ 5 ได้กลุ่มตัวอย่าง 396 คน เพื่อกรอกแบบสอบถาม ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพได้เลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล, 2553) เป็นผู้ที่มีส่วนได้เสียต่อผู้สูงอายุในจังหวัดพังงา และสามารถให้ข้อมูลที่มีคุณภาพครอบคลุมขอบเขตเนื้อหา ของการวิจัยโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ประกอบด้วย แพทย์ตำบล 4 คน อสม. 4 คน ผู้นำชุมชน 4 คน ผู้ดูแลผู้สูงอายุ 4 คน และ ผู้สูงอายุ 17 คน รวมเป็น 30 คน ผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาต้นแบบระบบการดูแล ช่วยเหลือ สร้างอาชีพ สร้างรายได้ สำหรับ ผู้สูงอายุในจังหวัดพังงา ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.09$) พิจารณารายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาอาชีพสำหรับผู้สูงอายุ อยู่ใน ระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.89$) รองลงมาคือด้านความต้องการของผู้สูงอายุ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.51$) ด้านการสร้างงาน ผู้สูงอายุ ในจังหวัดพังงา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.88$) ด้านการช่วยเหลือ ผู้สูงอายุ ในจังหวัดพังงา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.71$) และด้านการสร้างรายได้ ผู้สูงอายุ ในจังหวัดพังงา ($\bar{X}=3.67$) การเสนอกลยุทธ์การนำต้นแบบระบบการดูแลผู้สูงอายุไปใช้เพื่อ ช่วยเหลือ สร้างงานและสร้างรายได้สำหรับผู้สูงอายุในจังหวัดพังงา เสนอไว้ 3 กลยุทธ์ คือ 1) หน่วยงานกลางขับเคลื่อน 2) มี เพื่อนเป็นเครือข่าย 3) ใช้ธนาคารบริหารชีวิต

คำสำคัญ: ต้นแบบ, ดูแล, สร้างอาชีพ, ผู้สูงอายุ

¹ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

Abstract

The study pursued two primary objectives: 1) to assess the requirements for a prototype system focused on elderly care and income generation, and 2) to propose strategic frameworks for implementing this prototype to enhance local employment and financial stability. A mixed-methods research design was employed. Quantitatively, data were collected via questionnaires from 396 elderly residents, determined by Yamane's formula and selected through purposive sampling. Qualitatively, in-depth interviews were conducted with 30 key informants, including healthcare professionals, community leaders, caregivers, and elderly individuals. The findings indicated a high level of overall demand for the prototype care system ($\bar{X}=4.09$). Detailed analysis revealed that career development was the most critical priority ($\bar{X}=4.89$), followed by general elderly needs ($\bar{X}=4.51$). Other significant factors included job creation ($\bar{X}=3.88$), systematic assistance ($\bar{X}=3.71$), and income generation ($\bar{X}=3.67$). Based on these results, the study proposes three strategic pillars for implementation: 1) a centralized institutional-driven approach, 2) the establishment of peer-to-peer support networks, and 3) the integration of a "Life Management Bank" model to facilitate long-term welfare and economic participation.

Keywords: Prototype, Assistance, Career Creation, Elderly

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 และยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) มุ่งเน้นการพัฒนาที่ยั่งยืนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้ความสำคัญกับการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีแก่ผู้สูงอายุ ผ่านการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในสังคม มีชมรมผู้สูงอายุ ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิต และโรงเรียนผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถดูแลสุขภาพตนเองได้และมีบทบาทในชุมชน และประชากรสูงอายุมีสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมด เข้าสู่สังคมสูงวัยสมบูรณ์ตั้งแต่ปี 2563 ซึ่งต้องได้รับการส่งเสริมสุขภาพอย่างจริงจัง

จังหวัดพังงามีการขับเคลื่อนการดูแลผู้สูงอายุโดยองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น หากมีต้นแบบระบบการดูแลที่ดี จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในตำบลอื่น ๆ ได้ งานวิจัยเรื่องต้นแบบระบบดูแล ช่วยเหลือ สร้างอาชีพ และสร้างรายได้สำหรับผู้สูงอายุในจังหวัดพังงามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ โดยเฉพาะการสร้างรายได้และอาชีพที่ช่วยให้ผู้สูงอายุมีคุณค่าในชีวิต ลดความเครียด และมีความสุขในการดำรงชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดด้านความหลากหลาย วิทยาศาสตร์ และการมีจุดมุ่งหมายในชีวิต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความระดับต้องการพัฒนาต้นแบบระบบการดูแล ช่วยเหลือ สร้างอาชีพ สร้างรายได้ สำหรับผู้สูงอายุ ในจังหวัดพังงา
2. เพื่อเสนอกลยุทธ์ การนำต้นแบบ ระบบการดูแล ผู้สูงอายุไปใช้เพื่อช่วยเหลือ สร้างงานและสร้างรายได้ สำหรับผู้สูงอายุ ในจังหวัดพังงา

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่องเรื่องต้นแบบระบบดูแล ช่วยเหลือ สร้างอาชีพ สร้างรายได้ สำหรับผู้สูงอายุ ในจังหวัดพังงา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับ 1) ทฤษฎี ADDIE Model 2) แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับต้นแบบ 3) แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับผู้สูงอายุ 4) แนวคิดเกี่ยวกับระบบ 5) แนวคิดเกี่ยวกับการดูแล การช่วยเหลือ 6) แนวคิดเกี่ยวกับ การสร้างงาน สร้างอาชีพ 7) แนวคิดเกี่ยวกับสร้างรายได้ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ทฤษฎี ADDIE Model

ADDIE Model คือ หลักการออกแบบกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาอย่างเป็นระบบที่ได้รับการยอมรับทั่วโลก มีจุดมุ่งหมายในการออกแบบให้ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย ด้วยการวิเคราะห์ที่สาเหตุของปัญหา

รูปแบบเป็นคำที่ใช้ตรงกับกับคำในภาษาอังกฤษว่า "Model" คือ "รูปแบบ" หรือต้นแบบ แบบจำลอง โมเดล ที่กำหนดขึ้นเป็นหลักหรือเป็นแนวทางซึ่งเป็นที่ยอมรับหรือสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าเป็นสิ่งนั้น ๆ การให้ความหมายของรูปแบบนั้นมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของรูปแบบไว้หลายลักษณะ ทั้งที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน โครงสร้าง โปรแกรม แบบจำลองหรือตัวแบบที่จำลองสภาพความเป็นจริงที่สร้างขึ้น ในงานวิจัยฉบับนี้ขอใช้คำว่าต้นแบบ

แนวทางการพัฒนาต้นแบบ ดังที่อนุราช เพิ่มสินและคณะ (2567) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาเกี่ยวกับรูปแบบของการให้บริการดูแลผู้สูงอายุ การวิจัยพบว่าพระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 กฎกระทรวงกำหนดให้

กิจการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงเป็นกิจการอื่นในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2563 ข้อ 2 พระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541 มาตรา 14 แม้ได้กำหนดรูปแบบการดูแลผู้สูงอายุไว้ แต่กำหนดไว้ 2 แบบเท่านั้น คือ 1) การให้บริการดูแลผู้สูงอายุในสถานบริการ และ 2) การให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน แต่ผลการศึกษาพบว่าผู้สูงอายุที่เข้ารับบริการในสถานบริการนี้มีทั้งผู้สูงอายุทั่วไปและผู้สูงอายุที่เป็นผู้ป่วยติดเตียง การรับบริการและการให้บริการจึงมีลักษณะแตกต่างกัน ตลอดจนลักษณะของการดูแลผู้สูงอายุทั้งสองประเภทย่อมแตกต่างกัน การใช้ตัวแบบ (Modeling) การที่ได้สังเกตตัวแบบแสดงพฤติกรรมที่มีความซับซ้อน และได้รับผลกระทบที่พึงพอใจ ก็จะทำให้ผู้ที่สังเกตมีความรู้สึกว่าเขาจะสามารถที่จะประสบความสำเร็จได้ถ้าเขาพยายามจริงและไม่ย่อท้อ

สรุปได้ว่า การพัฒนาต้นแบบช่วยให้กระบวนการดำเนินงานไปอย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็วขึ้น โดยมีขั้นตอนสำคัญคือ 1) รวบรวมความต้องการ 2) ออกแบบต้นแบบ 3) ตรวจสอบกับผู้ใช้งาน 4) เลือกโครงสร้างระบบ 5) ติดตั้งโครงสร้าง 6) ปรับปรุงต้นแบบ และ ประเภทของต้นแบบ มี 1) ต้นแบบบุคคลจริง (Live Model) 2) ต้นแบบสัญลักษณ์ (Symbolic Model)

การเลือกตัวแบบต่อยอดงานของชมรมผู้สูงอายุในการช่วยเหลือผู้สูงอายุในชุมชน และชุมชนมีบทบาทสำคัญในการดูแลผู้สูงอายุและพัฒนาาระบบและกลไกการดูแลผู้สูงอายุอย่างยั่งยืน (ไพวรรณ ปุริมาตฺร และคณะ, 2568) แนวทางในการเลือกตัวแบบนั้นมีหลักการในการเลือกอย่างกว้าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ต้นแบบควรจะมีลักษณะที่คล้ายคลึงกับผู้สังเกตทั้งในด้าน เพศ เชื้อชาติและทัศนคติ ซึ่งการที่ตัวแบบมีลักษณะที่คล้ายคลึงกับผู้สังเกตนั้น จะทำให้ผู้สังเกตมั่นใจได้ว่าพฤติกรรมที่ตัวแบบแสดงออกนั้นเหมาะสม และสามารถทำได้ เพราะบุคคลนั้นมีลักษณะคล้ายคลึงกับตน ซึ่งจะ使他เกิดความรู้สึกว่าเขาเองก็น่าจะทำได้เช่นกัน
2. ต้นแบบควรจะเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงในสายตาของผู้สังเกต แต่ถ้ามีชื่อเสียงมากเกินไปก็จะทำให้เขามีความรู้สึกว่าพฤติกรรมที่ตัวแบบกระทำนั้นเป็นสิ่งที่ไม่น่าจะเป็นจริงสำหรับเขาได้
3. ระดับความสามารถของตัวแบบนั้น ควรจะมีระดับที่ใกล้เคียงกับผู้สังเกตเพราะถ้าใช้ตัวแบบที่มีความสามารถสูงมาก ก็จะทำให้ผู้สังเกตคิดว่าเขาไม่น่าจะทำตามได้ ทำให้เขาปฏิเสธที่จะทำตามตัวแบบนั้น ควรจะเลือกตัวแบบที่มีความสามารถสูงกว่าผู้สังเกตเพียงเล็กน้อย หรือเริ่มจากสภาพการณ์ที่คล้ายคลึงกับผู้สังเกต แล้วค่อย ๆ เพิ่มความสามารถขึ้นไป
4. ต้นแบบนั้นควรจะมีลักษณะที่เป็นกันเองและอบอุ่น
5. ต้นแบบเมื่อแสดงพฤติกรรมแล้วได้รับการเสริมแรง จะทำให้ได้รับความสนใจจากผู้สังเกตมากขึ้น

การใช้คำพูดชักจูง (Verbal Persuasion) เป็นการบอกว่ บุคคลนั้นมีความสามารถที่จะประสบความสำเร็จได้วิธีการดัง กล่าวนั้น ค่อนข้างใช้ง่ายและใช้กันทั่วไปซึ่ง Bandura ได้กล่าวว่า การใช้คำพูดชักจูงนั้นไม่ค่อยจะได้ผลนักในการที่จะทำให้คนเราสามารถที่พัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Evans, 1989) ซึ่งถ้าจะให้ได้ดี ควรจะใช้ร่วมกับ การทำให้บุคคล มีประสบการณ์ของความสำเร็จ ซึ่งอาจจะต้องค่อย ๆ สร้างความสามารถให้กับบุคคล อย่างค่อยเป็นค่อยไป และให้เกิดความสำเร็จตามลำดับขั้นตอน พร้อมทั้งการใช้คำพูดชักจูงร่วมกัน ก็ย่อมที่จะได้ผลดีในการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตน

การกระตุ้นทางอารมณ์ (Emotional Arousal) การกระตุ้นทางอารมณ์มีผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองในสภาพที่ ถูกข่มขู่ ในการตัดสินใจถึงความวิตกกังวล และความเครียดของคนเรานั้นบางส่วน จะขึ้นอยู่กับกระตุ้นทางสรีระการกระตุ้น ที่รุนแรงทำให้การกระทำไม่ค่อยได้ผลดี บุคคลจะคาดหวังความสำเร็จ เมื่อเขาไม่ได้อยู่ในสภาพการณ์ที่กระตุ้นด้วยสิ่งที่ไม่ พึงพอใจ ความกลัวก็จะกระตุ้นให้เกิดความกลัวมากขึ้น บุคคลก็จะเกิดประสบการณ์ของความล้มเหลว อันจะทำให้การรับรู้ เกี่ยวกับ ความสามารถของตนต่ำลง

ความคาดหวังในผลลัพธ์ของการปฏิบัติ (Outcome Expectation) หมายถึง ความเชื่อที่บุคคลประเมินค่าพฤติกรรมเฉพาะอย่างที่ปฏิบัติ อันจะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่คาดหวังไว้เป็นการคาดหวังในสิ่งที่เกิดขึ้นสืบเนื่องจากพฤติกรรมที่ได้

กระทำ ประกอบด้วยความคาดหวังทางบวกคือ สิ่งจูงใจให้กระทำ และทางลบคือ สิ่งที่ไม่จูงใจให้กระทำ ความคาดหวังในผลลัพธ์ของการปฏิบัติยังแบ่งออกได้เป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านกายภาพ (Physical Effects) หมายถึง ความเชื่อว่าภายหลังจากปฏิบัติหรือกระทำสิ่งนั้นแล้วจะส่งผลต่อร่างกาย ทางบวกคือ ทำให้สุขภาพร่างกาย ส่วนทางลบคือ ทำให้เกิดความไม่สบายทางกาย

2. ด้านสังคม (Social Effects) หมายถึง ความเชื่อว่าภายหลังจากปฏิบัติหรือกระทำสิ่งนั้น จะส่งผลต่อสังคม ทางบวก เช่น การได้รับความสนใจจากสังคม การได้รับสิ่งตอบแทนเป็นรางวัล เกียรติยศ ชื่อเสียง เป็นต้น ทางลบเช่น ถูกสังคมต่อต้าน การถูกเพิกถอนอภิสิทธิ์ต่าง ๆ เป็นต้น

3. ด้านประเมินด้วยตนเอง (Self Evaluation) หมายถึง ความเชื่อว่าภายหลังจากการปฏิบัติหรือการกระทำสิ่งนั้นจะส่งผลต่อตนเอง ทางบวก เช่น ความพึงพอใจตนเอง ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง เป็นต้น ทางลบเช่น การตำหนิตนเอง ความรู้สึกไม่พอใจตนเอง

การดูแลผู้สูงอายุ นั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีความตั้งใจ การดูแลภายใต้หลักการ และความถูกต้อง ทั้งนี้ต้องคำนึงถึง (เมธชนัน เลิศขุณหะเกียรติ, 2565) 1) เลือกอาหารที่เหมาะสม และพอดี 2) พยายามควบคุมน้ำหนักตัวผู้สูงอายุไม่ให้อ้วน 3) พาผู้สูงอายุออกกำลังกายอย่างพอเหมาะ 4) มีสภาพแวดล้อมที่ดีและสัมผัสอากาศที่บริสุทธิ์บ้าง 5) หากิจกรรมสร้างสรรค์ให้ผู้สูงอายุทำ 6) ดูแลผู้สูงอายุ อย่าให้เกิดอุบัติเหตุ การพลัด ตก หกล้ม ในผู้สูงอายุดูเหมือนจะมากู้กัน 7) หลีกเลี่ยงการใช้ยาที่ไม่เหมาะสม 8) หมั่นสังเกตอาการผิดปกติต่าง ๆ 9) ควรให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 10) ตรวจสอบสุขภาพประจำปี

สังเกตได้ว่า การดูแลผู้สูงอายุนั้น มีความจำเป็นจะต้องคำนึงในหลายประเด็นด้วยกัน โดย ด้านอาหารผู้สูงอายุ มีความจำเป็นต้องดูแลเรื่องอาหาร ที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุแต่ละราย โดยวิเคราะห์จากลักษณะภายใน และลักษณะภายนอกเกี่ยวกับเรื่องของสุขภาพ ระบบต่าง ๆ ทางร่างกาย จนกระทั่งต้องดูแลถึงการควบคุมน้ำหนัก ของผู้สูงอายุที่ต้อง มีน้ำหนักของร่างกายที่เหมาะสม เพราะหากผู้สูงอายุมีความอ้วน หรือภาวะอ้วน นั้นจะมีผลกระทบต่อข้อกระดูก เพราะต้องพยุงร่างกาย ที่หนัก และไม่มีแรง การออกกำลังกายก็มีความจำเป็นเช่นกัน ซึ่งผู้สูงอายุส่วนใหญ่จะชอบพักผ่อนอยู่บึงเฉย ฉะนั้นการส่งเสริมให้ ผู้สูงอายุออกกำลังกายจะมีความจำเป็นมากตามความ เหมาะสมไม่ให้ออกกำลังกายหนักจนเกินไปรวมถึงการที่ต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีมีอากาศบริสุทธิ์ถ่ายเทได้สะดวก ปลอดภัย สดอาด

ทั้งนี้ลูกหลานหรือผู้ดูแลผู้สูงอายุ จำเป็นต้องหากิจกรรมสร้างสรรค์ ให้ผู้สูงอายุได้ทำ เป็นกิจกรรมเสริม หรือกิจกรรมหลัก เช่นการพบปะเพื่อนฝูง การมีกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันการเข้าสังคมของผู้สูงอายุหรือการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างลูกหลานและมีส่วนร่วมในสังคมเพื่อเป็นการลดการเบื่อหน่ายและการอับเฉาของผู้สูงอายุและมีการป้องกันไม่ให้ผู้สูงอายุเกิดอุบัติเหตุหรือหกล้ม เพราะจะมีผลกระทบต่อสุขภาพที่สำคัญของผู้สูงอายุ หากกิจกรรมเหล่านั้นสามารถสร้างรายได้ให้ผู้สูงอายุได้ ก็จะส่งเสริมให้ผู้สูงอายุรู้สึกว่ามีคุณค่า และมีความสำคัญ ซึ่งช่วยให้ผู้สูงอายุนั้นมีกำลังใจ กำลังใจต่อไปได้อย่างมีความสุข

การพัฒนาาระบบดูแลผู้สูงอายุ

สิทธิและสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ

อินยาพร ทองคำเปลว และภุชงค์ เสนาบุษ (2568) ได้ศึกษาวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งหญิง อัญบุรีโดยพบว่า ปัจจัยเหล่านี้เชื่อมโยงกันในระดับบุคคล ครอบครัว และสังคม โดยในระดับบุคคล ผู้สูงอายุในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งหญิงอัญบุรีมักประสบปัญหาด้านสุขภาพ

สูงอายุในประเทศไทยมีสิทธิและสวัสดิการที่ช่วยลดค่าใช้จ่ายและสนับสนุนคุณภาพชีวิต ได้แก่ 1) บัตรทองสิทธิประกันสุขภาพ ครอบคลุมค่ารักษาพยาบาล 2) เบี้ยยังชีพ เงินช่วยเหลือรายเดือนตามช่วงอายุ (600-1,000 บาท/เดือน) 3)

ส่วนลดค่าโดยสาร ลดราคาค่าโดยสารสาธารณะ และส่วนลดตั๋วเครื่องบิน 4) สิทธิฝึกอาชีพ หลักสูตรฝึกอาชีพกว่า 100 หลักสูตร เพื่อเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจ และ 5) เข้าชมสถานที่ฟรี พิพิธภัณฑ์และอุทยานแห่งชาติของรัฐมหาริ

แนวทางในการบริหารจัดการโดยมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้ (ขวัญนริ กล้าปราบโจร และ ฐิติพร พระโพธิ์, 2568)

1. จัดอบรมหลักสูตรการวางแผนทางการเงินและการใช้แอปพลิเคชันการวางแผนทางการเงิน
2. พัฒนาชุมชนต้นแบบในการวางแผนทางการเงินในวัยสูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ตามปัญหาและความต้องการ

ของผู้สูงอายุ และ

3. จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการเป็นชุมชนต้นแบบในการวางแผนทางการเงินในแต่ละชุมชน

สังเกตได้ว่าการดูแลผู้สูงอายุนั้น มีความจำเป็นต้องศึกษาบริบท ของผู้สูงอายุแต่ละราย เพราะการดูแล ภายใต้บริบทวิถีชีวิต ของผู้สูงอายุแต่ละคนนั้น มีความจำเป็นที่จะต้องดูแล โดยใช้กระบวนการ ที่แตกต่างกัน เมื่อวิเคราะห์ผู้สูงอายุถึงบริบทต่าง ๆ แล้วนั้น มีความจำเป็นที่จะต้องดูแลตามแผน หรือโครงการที่กำหนดไว้ของผู้สูงอายุแต่ละคนโดยมีการบูรณะร่วมกันทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดเป้าหมายในการดูแล ผู้สูงอายุเฉพาะราย อย่างแท้จริง

กระบวนการปฏิบัติการด้วยความรักเพื่อการดูแล

การดูแลผู้สูงอายุนั้นมีความจำเป็นต้องตระหนักถึงความจริงใจและความรัก การเอาใจใส่ สู่วิถีความเป็นอยู่อันเป็นปกติของมนุษย์ เพื่อให้ผู้สูงอายุนั้น สามารถดำรงอยู่ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความคิดเห็น การเข้าใจโลก ยอมรับความจริง การมีจิตใจที่เมตตา สงบเอื้ออาทร ต่อผู้อื่น เพื่อความหลุดพ้น สูการเป็นอติตาของตนเอง และสร้างความรัก ความสามัคคี ที่เป็นตัวโยงโยสู่ความสัมพันธ์อันเหนียวแน่น และลึกซึ้ง เพื่อให้เกิดความแข็งแรงเหมือน หรือเสมือน (ในกรณีไม่ใช่ครอบครัว) ในระบบครอบครัว เพื่อการดูแลผู้สูงอายุให้มีความสุขอย่างแท้จริง โดยการดูแลผู้สูงอายุเป็นการดูแลของครอบครัวซึ่งมีการดูแลทั้งด้านร่างกาย จิตใจและอารมณ์ ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจในระดับดี และปัจจุบันผู้สูงอายุในอำเภอควนกาหลงมองว่าได้รับการดูแลจากผู้ดูแลในระดับดี ยกเว้นการดูแลด้านเศรษฐกิจซึ่งผู้สูงอายุเห็นว่าได้รับการดูแลในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่รายได้จะมีเพียงพอในการดำเนินชีวิตประจำวันพอสมควรซึ่งรายได้ส่วนหนึ่งมาจากการพึ่งพาบุตรหลาน ทำให้ผู้สูงอายุขาดความมั่นใจเนื่องจากต้องการมีรายได้เป็นของตนเองมากกว่าการพึ่งพาบุตรหลาน (รุ่งฤดี สุขมาลัย, 2567)

การพัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุ

การพัฒนาระบบ (System Development) เป็นขั้นตอนการนำเอารายละเอียดที่ได้จากขั้นตอนการออกแบบระบบงานใหม่มาลงมือทำการสร้างระบบขึ้นมาให้เป็นรูปธรรมที่ใช้งานได้จริง มีกิจกรรมสำคัญๆ ที่จะต้องทำคือ การเขียนโปรแกรม และการทดสอบโปรแกรมระบบ การสร้างฐานข้อมูล การจัดซื้อจัดหาฮาร์ดแวร์และอุปกรณ์ต่าง ๆ ของระบบ ดังที่ผลการวิจัยของ เมตตา สุริยะ (2566) พบว่า การพัฒนาระบบควรมีการอบรมเชิงปฏิบัติการแบบบูรณาการจากผู้ที่เกี่ยวข้อง การส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพในชุมชน การจัดระบบการติดตามกลุ่มเสี่ยง การบูรณาการร่วมกันของทุกวิชาชีพ และการพัฒนาศักยภาพชุมชนในรูปแบบการดำเนินงานสร้างความร่วมมือ ทุกภาคส่วนเพื่อป้องกันสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ ดังที่ อมร ทองรักษ์ (2568) ได้ศึกษาการพัฒนาการดูแลผู้สูงอายุระยะยาวโดยการมีส่วนร่วมของเครือข่าย โดยมีเป้าหมาย (Goal) คือ ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี พบว่าการพัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ประกอบด้วย 6 ระบบสำคัญดังนี้ 1) มีการจัดระบบบริการสุขภาพที่เหมาะสมและต่อเนื่องสำหรับผู้สูงอายุที่ไม่สามารถดูแลตนเองได้อย่างเต็มที่หรือมีข้อจำกัดในการดำรงชีวิตประจำวัน 2) การส่งเสริมให้ชุมชนมีบทบาทเป็นเจ้าภาพในการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง 3) การบูรณาการงบต่าง ๆ ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง 4) การกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจนเพื่อการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงอย่างเป็น

ระบบ 5) การขึ้นทะเบียนผู้จัดการการดูแล (Care Manager) และผู้ดูแลผู้สูงอายุ (Care Giver) ในระดับพื้นที่ 6) การเก็บข้อมูล และแนวทางการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตผลลัพธ์ของรูปแบบ พบว่าระดับสภาพปัญหาลดลง ระดับความต้องการช่วยเหลือของผู้สูงอายุลดลงและระดับ คุณภาพชีวิตในผู้สูงอายุดีขึ้น

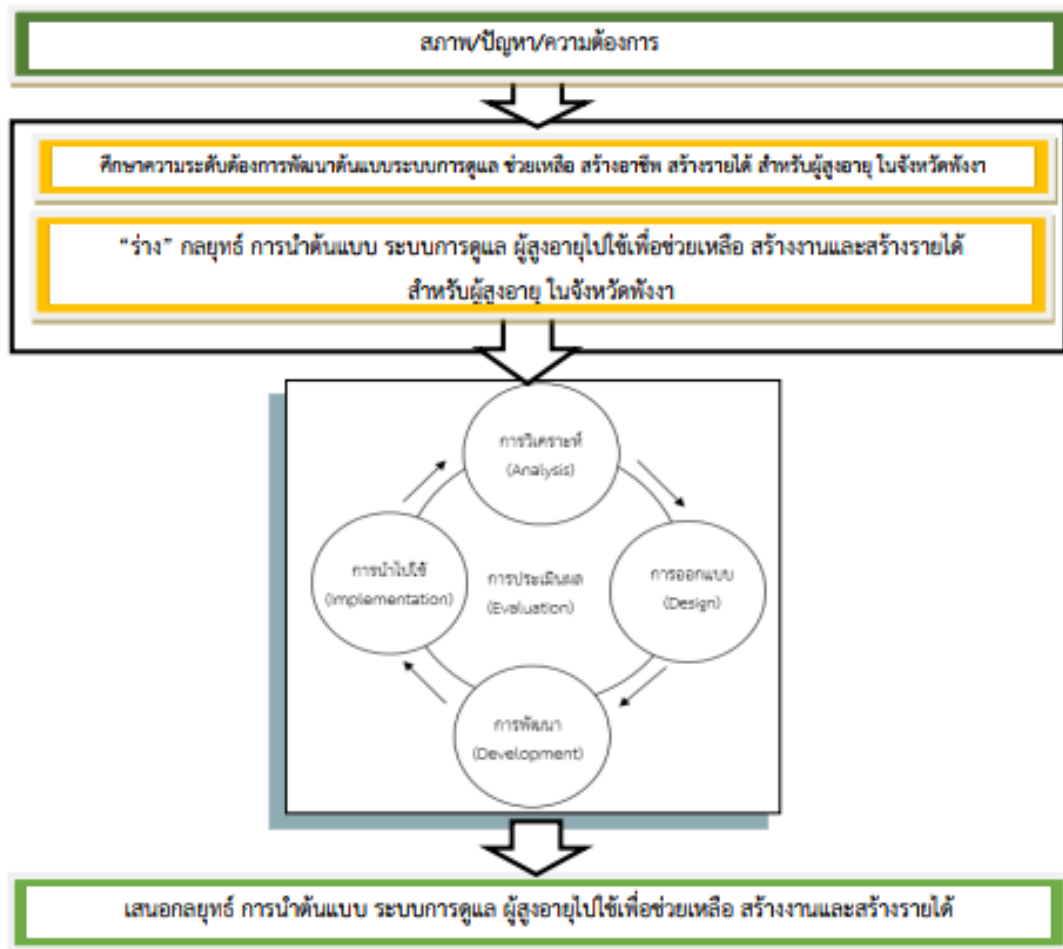
สังเกตได้ว่า จำนวนผู้สูงอายุในประเทศไทยเพิ่มขึ้น ระบบการดูแลจึงต้องปรับตัวเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ โดยมีแนวทางสำคัญดังนี้ 1) ปัญหาที่พบในการดูแลผู้สูงอายุ ผู้ดูแลในครอบครัวลดลง โรคเรื้อรังเพิ่มขึ้น ความต้องการดูแลที่บ้านสูงขึ้น และการดูแลที่ไม่เหมาะสม 2) การพัฒนาโดยใช้ฐานชุมชน ส่งเสริมบทบาทของครอบครัวและชุมชนในการดูแลผู้สูงอายุผ่านความร่วมมือกับสถานบริการสุขภาพและองค์กรภาครัฐ 3) การพัฒนาระบบ (System Development) การสร้างระบบให้เป็นรูปธรรมผ่านการเขียนโปรแกรม ทดสอบระบบ จัดทำฐานข้อมูล และจัดหาอุปกรณ์ 4) แนวทางการพัฒนา อบรมเชิงปฏิบัติการ ส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพ ติดตามกลุ่มเสี่ยง บูรณาการทุกสาขาอาชีพ และพัฒนาศักยภาพชุมชน ซึ่ง ระบบการดูแลผู้สูงอายุที่มีประสิทธิภาพต้องเน้นความร่วมมือของทุกภาคส่วนและการพัฒนาอย่างเป็นระบบเพื่อรองรับความต้องการที่เพิ่มขึ้น

แนวคิดเกี่ยวกับการดูแล การช่วยเหลือ

ปัญหาหลักที่สำคัญที่สุดของผู้สูงอายุส่วนใหญ่ที่ยังคงต้องทำงานอยู่แม้จะ ไม่ใช่งานประจำ คือต้องหาเลี้ยงตนเอง แม้ว่า ลูกหลานส่วนใหญ่ไม่อยากให้ทำงาน เนื่องจากอายุมากแล้วแต่ผู้สูงอายุก็ยังทำงานต่อเพราะผู้สูงอายุมีความพึงพอใจ และมีความสุขที่ได้ทำงานซึ่งสามารถไปทำงานนอกชุมชนได้หากงานนั้นเป็นงานที่มีรายได้ดีแม้งานนั้น จะไม่ใช่งานที่ถนัดก็ตาม (อังคณาสิน มั่งคั่ง, 2567) ซึ่งการพัฒนาอาชีพสำหรับผู้สูงอายุนั้นมีหลายวิธี ดังที่ พายุ นาวาตุระ (2564) ได้ศึกษาวิจัยพบว่า จะต้องดำเนินการคือ 1) ต้องการให้มีการเก็บข้อมูล สำหรับผู้สูงอายุที่สามารถสะท้อน ศักยภาพของผู้สูงอายุแต่ละรายแม้จะมีการบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล 2) ต้องการยืดระยะเวลาการเกษียณอายุ 3) ต้องการให้มองว่าผู้สูงอายุเป็นคณงานที่มีประสบการณ์สามารถเพิ่มมูลค่า ให้กับงานที่ทำหรือผลิตภัณฑ์ที่ผลิต 4) ต้องการระบุลักษณะประเภทของงานและอัตราค่าจ้างที่เหมาะสม เพราะ ผู้สูงอายุเป็นผู้ที่มีความพร้อมในการทำงานน้อยกว่าแรงงานทั่วไปทั้งด้านสุขภาพ ร่างกาย 5) ต้องการเพิ่มโอกาสในการทำงานให้กับผู้สูงอายุเพื่อเป็นวิธีการมีส่วนร่วมในตลาดแรงงานสำหรับผู้สูงอายุด้วยการทำงานนอกเวลาที่มีชั่วโมงการทำงานที่ยืดหยุ่น 6) การเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพ มีการจัดสภาพแวดล้อมและบริการใน สถานที่ทำงาน เพราะสุขภาพเป็นสำคัญ ต่อการทำงานของผู้สูงอายุ 7) ต้องการสร้างความปลอดภัยในสถานที่ทำงาน เพราะผู้สูงอายุสามารถเกิด อุบัติเหตุได้ง่ายในขณะที่ทำงาน 8) ต้องการมีบริการที่เกี่ยวข้องกับงาน ซึ่งจะส่งผลให้กับผู้สูงอายุสามารถทำงาน ต่อเนื่องได้ 9) ต้องการให้มีศูนย์บริการสำหรับผู้สูงอายุในการให้บริการและช่วยเหลือ ผู้สูงอายุในทุกด้านไม่ว่าจะเป็น การทำงานของผู้สูงอายุ

กรอบการวิจัย/พัฒนา

ในการศึกษาด้านแบบระบบดูแล ช่วยเหลือ สร้างอาชีพ สร้างรายได้ สำหรับผู้สูงอายุ ในจังหวัดพังงามีวัตถุประสงค์ การวิจัย 2 ประเด็นคือ 1) เพื่อศึกษาระดับของ ระบบดูแล ช่วยเหลือ ผู้สูงอายุ ในจังหวัดพังงา และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาต้นแบบระบบดูแล ช่วยเหลือ สร้างงาน สร้างรายได้ สำหรับผู้สูงอายุ ในจังหวัดพังงา มีการประยุกต์ทฤษฎี ของ ADDE Model มาใช้ในการศึกษาวิจัยตามลำดับ 5 ขั้น ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดเพื่อการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ระหว่างงานวิจัยเชิงคุณภาพ และงานวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเชิงปริมาณ เป็นผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในจังหวัดพังงา 44,641 คน (ข้อมูลจากที่ทำการปกครองจังหวัดพังงา, 2567) คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ ทาโร ยามาเน่ ค่าความคลาดเคลื่อนไม่เกินร้อยละ 5 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 396 คน และ

การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยคัดเลือกผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจ และเกี่ยวข้องโดยตรงกับการดูแลผู้สูงอายุ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่มีคุณภาพ ผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่สาธารณสุข 4 คน อสม. 4 คน ผู้นำชุมชน 4 คน ผู้ดูแลผู้สูงอายุ 4 คน ผู้สูงอายุ 17 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน

เครื่องมือในการวิจัย

เชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถาม โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ 1) ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไป เช่น เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาที่อยู่ในชุมชน ใช้รูปแบบแบบสอบถามตรวจสอบรายการ (Checklist) 2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับต้นแบบระบบการดูแลผู้สูงอายุ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตั้งแต่ “มีความคิดเห็นน้อยที่สุด” (ระดับ 1) ถึง “มีความคิดเห็นมากที่สุด” (ระดับ 5) โดยครอบคลุม 6 ด้าน ได้แก่ ทักษะและสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการจ้างงานผู้สูงอายุ (8 ข้อ) การพัฒนาอาชีพสำหรับผู้สูงอายุ (9 ข้อ) การช่วยเหลือผู้สูงอายุ (6 ข้อ) การสร้างงานสำหรับผู้สูงอายุ (9 ข้อ) ความต้องการของผู้สูงอายุ (13 ข้อ) การสร้างรายได้สำหรับผู้สูงอายุ (13 ข้อ) 3) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ ครอบคลุม 4 ด้าน ได้แก่ การดูแล การช่วยเหลือ การสร้างงาน และการสร้างรายได้สำหรับผู้สูงอายุในจังหวัดพังงา ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ได้มีการนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอคำแนะนำและปรับปรุงแก้ไข โดยตัดข้อคำถามที่ซ้ำซ้อนออก เหลือข้อมูลทั่วไปจำนวน 8 ข้อ และใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยตามแนวทางของ บุญชม ศรีสะอาด (2553)

การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เป็นเครื่องมือหลัก โดยผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์ขึ้นจากหลักการวิเคราะห์ SWOTs เพื่อใช้เป็นแนวทางในการตั้งคำถามที่ครอบคลุมวัตถุประสงค์การวิจัย และสามารถสะท้อนประเด็นเชิงกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลและการสร้างอาชีพสำหรับผู้สูงอายุในจังหวัดพังงา กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้รับการคัดเลือกด้วยวิธี การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามแนวทางของ ผ่องพรรณ ตรีชมงคล (2553) โดยเน้นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจ และมีส่วนได้เสียต่อการท่องเที่ยวชุมชนและการดูแลผู้สูงอายุ รวมทั้งผู้ที่เข้าใจบริบทของชุมชนอย่างลึกซึ้ง สามารถให้ข้อมูลที่มีคุณภาพและครอบคลุมขอบเขตเนื้อหาของการวิจัย

การตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

การตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยด้านเนื้อหาให้มีความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นผู้วิจัยมีแนวทาง ดังนี้

1. ความเที่ยงตรงผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องเมื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขแล้วเสร็จและนำมาหาค่าดัชนีสอดคล้อง ก่อนนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจริง โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องข้อคำถามกับประเด็นหลักของเนื้อหา (IOC) โดยกำหนดคะแนน แล้วนำผลที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC ตามสูตรเกณฑ์ (สุรพงษ์ คงสิทธิ์ และ อธิชาติ ธรรมวงศ์, 2551)
2. ตรวจสอบความถูกต้องของถ้อยคำหรือสำนวน เพื่อให้เครื่องมือมีความสมบูรณ์และมีคุณภาพ ผู้ตอบสามารถอ่านเข้าใจได้ตรงประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการ ซึ่งจะทำให้ผลงานวิจัยเป็นที่น่าเชื่อถือยิ่งขึ้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เชิงปริมาณ การดำเนินการด้วยตัวผู้วิจัย และผู้ช่วยนักวิจัย โดยผู้วิจัยจะขอหนังสือแนะนำตัวจากมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต โดยแนบสำเนาไปพร้อมกับแบบสอบถาม และลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลแบบสอบถาม แล้วรับแบบสอบถามกลับเพื่อนำมาตรวจสอบหาความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ ดำเนินการจัดการบันทึกผลคำตอบในแบบสอบถามเพื่อประมวลผลข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์

เชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลตามขั้นตอน การสัมภาษณ์ซึ่งใช้วิธีการเก็บรวบรวมภาคสนาม แบ่งได้ดังนี้ 1) จัดทำเอกสาร หรือหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย 2) ประสานผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่นเพื่อ และผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล 3) จัดประชุมคณะทำงาน หรือผู้ช่วยนักวิจัยเพื่อทบทวน เตรียมความพร้อมในการลงพื้นที่ การถาม ทบทวนประเด็นคำถามในแต่ละประเด็นเพื่อความเข้าใจ 4) ลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูล 5) นำข้อมูลที่ได้นำมาตรวจสอบความถูกต้อง และตรวจเช็คดูว่าครบหรือไม่ 6) นำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามหลักสถิติหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ และค่าเบี่ยงเบน

มาตรฐาน และสรุปผลการวิจัย นักวิจัยได้ให้ความสำคัญกับการตีความหมาย (Meaning) ของเนื้อหา ปรัชญากรรม ข้อมูล ที่ได้จากการจัดหมวดหมู่ หลังจากนั้นจะทำการพิจารณา หากความหมายโดยนำหลักการทางวิชาการ เป็นประเด็นหลัก แล้วทำการตีความหมายแบบตรงไปตรงมา จากปรัชญากรรม ข้อมูลนั้น (Linear interpretation) ถัดมาหากปรัชญากรรมไม่ชัดเจน หรือข้อมูลคลุมเครือ จะใช้หลักการตีความหมาย โดยนำหลักการทางวิชาการ จารีตประเพณี วัฒนธรรม ค่านิยม ฯลฯ ไปทาบ แล้วทำการตีความหมายในลักษณะทางอ้อม (Spiral interpretation) จัดการข้อมูล เอกสาร เรียงความ บทถอดเทป ภาพถ่าย ฯลฯ ลักษณะข้อมูลของการวิจัยเชิงคุณภาพ จากข้อค้นพบจากการสังเกต ที่อยู่ในภาคสนาม จะทำการถอดเทป อย่างละเอียด เพื่อป้องกันการแปลงสาร (Etic) และจะให้ความสำคัญกับสาระที่เป็นเนื้อหาของข้อมูลทั้งหมด หลังจากนั้นจะนำภาพถ่ายที่ได้ระหว่างการรวบรวมข้อมูลภาคสนาม และรูปภาพ ที่เป็นข้อมูลทั้งหมด มาจัดหมวดหมู่เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

เชิงปริมาณ ภายหลังจากที่ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา ผู้วิจัยจะตรวจสอบความเรียบร้อยของข้อมูล และทำการบันทึกหรือแปลแบบสอบถามตามที่กำหนด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ผู้วิจัยมีเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับ แปลความหมายของข้อมูลที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การแปลค่าคะแนน โดยใช้การแบ่งช่วงชั้นเท่ากัน (Class Interval)

การวิจัยเชิงคุณภาพ นักวิจัยได้ให้ความสำคัญกับการตีความหมาย (Meaning) ของเนื้อหา ปรัชญากรรม ข้อมูล ที่ได้จากการจัดหมวดหมู่ หลังจากนั้นจะทำการพิจารณาหากความหมายโดยนำหลักการทางวิชาการ แล้วทำการตีความหมายแบบตรงไปตรงมา (Linear interpretation) และ ตีความหมายในลักษณะทางอ้อม (Spiral interpretation)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาความต้องการพัฒนาต้นแบบระบบการดูแล ช่วยเหลือ สร้างอาชีพ สร้างรายได้ สำหรับผู้สูงอายุ ในจังหวัดพังงาพบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.09$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาอาชีพสำหรับผู้สูงอายุอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.89$) รองลงมาคือด้านความต้องการของผู้สูงอายุอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.51$) ด้านการสร้างงานผู้สูงอายุ ในจังหวัดพังงา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.88$) ด้านการช่วยเหลือ ผู้สูงอายุ ในจังหวัดพังงาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.71$) และด้านการสร้างรายได้ ผู้สูงอายุ ในจังหวัดพังงาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.67$) ตามลำดับ และได้ดำเนินการศึกษา กลยุทธ์ การนำต้นแบบ ระบบการดูแล ผู้สูงอายุไปใช้เพื่อช่วยเหลือ สร้างงานและสร้างรายได้ สำหรับผู้สูงอายุ ในจังหวัดพังงา โดยศึกษาจาก จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค/ข้อจำกัด (SWOTs) เพื่อเสนอ กลยุทธ์ การนำต้นแบบ ระบบการดูแล ผู้สูงอายุไปใช้เพื่อช่วยเหลือ สร้างงานและสร้างรายได้ สำหรับผู้สูงอายุ ในจังหวัดพังงาพบว่า

ตาราง 1 จากการวิเคราะห์ SWOTs สู่การกำหนดกลยุทธ์ การนำต้นแบบ ระบบการดูแล ผู้สูงอายุไปใช้เพื่อช่วยเหลือ สร้างงานและสร้างรายได้ สำหรับผู้สูงอายุ ในจังหวัดพังงา

รายการ	แนวทางแก้ไข	กลยุทธ์	วัตถุประสงค์	กิจกรรม
จุดแข็ง 1) องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีหน่วยงานโดยตรง ที่ดูแลผู้สูงอายุในพื้นที่ 2) มี อสม. คอยกำกับควบคุมดูแลด้านสุขภาพและด้านอื่น ๆ สำหรับผู้สูงอายุ 3) หน่วยงานราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น	1) องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ท้องถิ่น ขับเคลื่อน 2) บริหารโดยชุมชน	1) สร้างหน่วยงานเฉพาะในพื้นที่ กินดี อยู่ดี มีอาชีพ มีอาชีพ	เพื่อพัฒนาเครือข่ายบุคลากร ต้นแบบการสร้างหน่วยงาน ดูแลผู้สูงอายุให้ กินดี อยู่ดี สร้างหน่วยงาน ดูแลผู้สูงอายุให้ กินดี อยู่ดี	1. ศึกษาความต้องการของผู้สูงอายุ ด้านการพัฒนาต้นแบบการสร้างหน่วยงาน ดูแลผู้สูงอายุให้ กินดี อยู่ดี 2. พัฒนาระบบการสร้างหน่วยงานดูแลผู้สูงอายุให้ กินดี อยู่ดี

รายการ	แนวทางแก้ไข	กลยุทธ์	วัตถุประสงค์	กิจกรรม
4) คนในชุมชนความสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม 5) มีกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ 6) คนในชุมชน และ ผู้สูงอายุให้ความสนใจ	3) กำหนดกิจกรรม			การพัฒนาบุคลากร วิทยากร ส่งเสริมดูแลช่วยเหลือผู้สูงอายุ ให้ออกกำลังกาย
จุดอ่อน 1) ผู้สูงอายุบางคนไม่มีเวลาเข้ามาเข้าร่วมกิจกรรมให้หน่วยงานต่าง ๆ ได้ดูแล 2) ผู้สูงอายุต้องทำมาหากินเลี้ยงชีพตนเองและลูกหลาน เพราะไม่มีรายได้หลัก 3) ผู้สูงอายุต้องหาหาวิทยากรในชุมชน ไปขายเพื่อเลี้ยงชีพตนเองและลูกหลาน 4) ผู้สูงอายุขาดคนที่รักดูแลต้องดูแลตัวเอง 5) ผู้สูงอายุบางคนไม่มีที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมกับสภาพร่างกาย 6) ผู้สูงอายุบางคนเรียกร้องความสนใจ 7) ผู้สูงอายุบางคนรู้สึกว่าตนเองเป็นผู้สูงอายุจึงไม่อยากทำงานและไม่อยากทำอะไรได้ส่งผลให้สภาพจิตใจเหี่ยวและเฉาตามลำดับ 8) ผู้สูงอายุขาดแรงจูงใจไปสมัคร 9) ผู้สูงอายุต้องทำอาหารรับประทานด้วยตนเอง 10) ผู้สูงอายุบางคนมีความเป็นส่วนตัวสูงส่งผลให้ลูกหลานหรือผู้พบเห็นไม่สามารถเข้าถึงได้ 11) ยังไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง 12) ขาดการต่อยอดและดำเนินการอย่างจริงจัง 13) ชุมชนและผู้สูงอายุขับเคลื่อนด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่	1) หาเวลาร่วมของผู้สูงอายุ 2) อาหาร 3) สถานที่อยู่อาศัย 4) ให้อาชีพ 5) กำลังใจ / ความภาคภูมิใจ	1) สร้างหน่วยงานเฉพาะในพื้นที่ กิ่งก้าน มีอาชีพ (หน่วยงานกลางขับเคลื่อน)	เพื่อพัฒนาการสร้างเครือข่ายการดูแลผู้สูงอายุ	1. รวบรวมเครือข่ายผู้สูงอายุใน แต่ละจังหวัด 2. ศึกษา รวบรวม รวมกลุ่มผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ เป็นเครือข่ายผู้สูงอายุระดับประเทศได้ 3.อบรมพัฒนา ให้ความรู้การสร้างเครือข่าย และการสร้างรายได้ จากการรวมกลุ่มผู้สูงอายุ
โอกาส 1) วิทยากรในพื้นที่ยังพอสามารถเลี้ยงชีพ ผู้สูงอายุในชุมชนได้ทำให้ผู้สูงอายุสามารถดูแลช่วยเหลือตัวเองสร้างงานสร้างรายได้ให้กับตนเองเพื่อเลี้ยงชีพตนเองและลูกหลานได้ 2) บริบทพื้นที่การอยู่แบบชนบทยังมีความเอื้ออาหารช่วยเหลือ ซึ่งกันและ กันคนในชุมชนมีความเห็นอกเห็นใจกันทำให้ผู้สูงอายุสามารถพึ่งพาพึ่งพิงกันได้ 3) ผู้นำชุมชนมีความเห็นอกเห็นใจ และมีเป้าหมายในการดูแลผู้สูงอายุให้ผู้สูงอายุได้รับโอกาสและ สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ รวมถึงการให้ข้อมูลข่าวสารสื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ในหมู่บ้าน	1) วิทยากรในพื้นที่ 2) ความเอื้ออาหารของคนในชุมชน 3) ผู้นำชุมชนท้องถิ่นให้ความสำคัญในการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	2) พัฒนาเครือข่ายการดูแลผู้สูงอายุ เครือข่ายออนไลน์ และเครือข่ายใกล้บ้าน เครือข่ายทำงาน และ เครือข่ายกันเี่ยว (มีเพื่อนเป็นเครือข่าย)		

รายการ	แนวทางแก้ไข	กลยุทธ์	วัตถุประสงค์	กิจกรรม
4) หน่วยงานต่าง ๆ ที่เข้ามาดูแลให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุทำให้ผู้สูงอายุได้รับโอกาสเพิ่มขึ้น 5) มีหน่วยงานองค์กรระดับประเทศและระดับนานาชาติเข้ามาจับบทบาทในการพัฒนาดูแลช่วยเหลือผู้สูงอายุ 6) ปัจจุบันมีผู้สูงอายุจำนวน 7) บริบทพื้นที่ประเทศไทย				
อุปสรรค 1) การเข้าถึงของผู้สูงอายุที่มีความจำกัดในเรื่องสุขภาพอาารมณ์ 2) งบประมาณ ในการดูแลผู้สูงอายุ ไม่ถึงผู้สูงอายุ หรือถึงในวงเงินจำกัดเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ 3) คนในชุมชนส่วนใหญ่ส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ผู้สูงอายุบางคนต้องทานเลี้ยงชีพด้วย 4) ลูกหลาน ขาดความรับผิดชอบ ไม่มีงาน ไม่สนใจดูแลผู้สูงอายุ 5) ผู้สูงอายุมีร่างกายอ่อนแอ 6) การของงบประมาณยุ่งยากและเป็นไปได้น้อย 7) ขาดบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะด้านในการดูแล 8) สถานที่ให้บริการที่แพงไม่สามารถให้ผู้สูงอายุเข้าไปพักได้จริง 9) คนจนไม่มีสิทธิ์เข้าถึงการให้บริการและงานต่าง ๆ	1) สุขภาพ 2) ฐานะ (เงิน) 3) ขาดคนดูแล 4) คนคนแลขาดความรู้ 5) สถานที่ให้บริการแพง เข้าไม่ถึง	3) ส่งเสริมผู้สูงอายุดูแลกันเอง ผ่านเครือข่ายและใกล้เคียง เช่น ธนาคารดูแลธนาคารนวด ธนาคารทรัพยากรธรรมชาติ อาหารและวิถุดิบ (ใช้ธนาคารบริหารชีวิต)	เพื่อพัฒนาธนาคาร เพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับผู้สูงอายุ	1. ศึกษาแนวทางการพัฒนารูปแบบธนาคารเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับ 2. พัฒนารูปแบบธนาคาร เพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับผู้สูงอายุ ประเมินผลการในธนาคารดูแล ธนาคารนวด ธนาคารทรัพยากรธรรมชาติ อาหารและวิถุดิบ

จากตาราง 1 พบว่ากลยุทธ์ การนำต้นแบบ ระบบการดูแล ผู้สูงอายุไปใช้เพื่อช่วยเหลือ สร้างงานและสร้างรายได้ สำหรับผู้สูงอายุ ในจังหวัดพังงา คือ 1) สร้างหน่วย งานเฉพาะในพื้นที่ กินดี อยู่ดีมีอาชีพ 2) พัฒนาเครือข่ายการดูแลผู้สูงอายุ เครือข่ายออนไลน์ และเครือข่ายใกล้บ้าน เครือข่ายทำงาน และเครือข่ายกินเที่ยว และ 3) ส่งเสริม ผู้สูงอายุดูแลกันเอง ผ่านเครือข่ายและใกล้บ้าน สามารถกลยุทธ์ เสนอต้นแบบระบบการดูแล ช่วยเหลือ สร้างอาชีพ สร้างรายได้ สำหรับผู้สูงอายุ ในจังหวัดพังงา ได้ดังต่อไปนี้ กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ที่ 1 หน่วยงานกลางขับเคลื่อน กลยุทธ์ที่ 2 มีเพื่อนเป็นเครือข่าย กลยุทธ์ที่ 3 ใช้ธนาคารบริหารชีวิต ดังรายละเอียดต่อไปนี้

กลยุทธ์ที่ 1 หน่วยงานกลางขับเคลื่อน เป็นการสร้างหน่วย งานเฉพาะในพื้นที่ กินดี อยู่ดีมีอาชีพ

กลยุทธ์ที่ 2 มีเพื่อนเป็นเครือข่าย เป็นการ พัฒนาเครือข่ายการดูแลผู้สูงอายุ เครือข่ายออนไลน์ และเครือข่ายใกล้บ้าน เครือข่ายทำงาน และเครือข่ายกินเที่ยว ส่งผลให้ลูกหลานไม่มีเวลาในการดูแลผู้สูงอายุ

กลยุทธ์ที่ 3 ใช้ธนาคารบริหารชีวิต เป็นการดูแลตนเองด้วยการ ส่งเสริมผู้สูงอายุดูแลกันเอง ผ่านเครือข่ายและใกล้บ้าน เช่น ธนาคารดูแล ธนาคารนวด ธนาคารทรัพยากรธรรมชาติ อาหารและวิถุดิบ

โครงการพัฒนาต้นแบบระบบดูแล ช่วยเหลือ สร้างอาชีพ สร้างรายได้ สำหรับผู้สูงอายุ ในจังหวัดพังงา ควรดำเนินการดังต่อไปนี้ 1) สร้างต้นแบบการสร้างหน่วยงานดูแลผู้สูงอายุให้ กินดี อยู่ดี 2) สร้างต้นแบบการสร้างเครือข่ายการดูแลผู้สูงอายุ 3) สร้างต้นแบบธนาคารเพื่อนช่วยเพื่อน

วัตถุประสงค์พัฒนาต้นแบบระบบดูแล ช่วยเหลือ สร้างอาชีพ สร้างรายได้ สำหรับผู้สูงอายุ ในจังหวัดพังงา ควรดำเนินการดังต่อไปนี้ 1) เพื่อพัฒนาเครือข่าย บุคลากร ต้นแบบการสร้างหน่วยงานดูแลผู้สูงอายุให้ กินดี อยู่ดี 2) เพื่อพัฒนาการสร้างเครือข่ายการดูแลผู้สูงอายุ 3) เพื่อพัฒนาธนาคาร เพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับผู้สูงอายุ

กิจกรรมพัฒนาต้นแบบระบบดูแล ช่วยเหลือ สร้างอาชีพ สร้างรายได้ สำหรับผู้สูงอายุ ในจังหวัดพังงา ควรดำเนินการดังต่อไปนี้ 1) รวบรวมเครือข่ายผู้สูงอายุใน แต่ละจังหวัด ทั้งผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และไม่ผ่านเครือข่าย 2) ศึกษา รวบรวม รวบรวม ผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ เป็นเครือข่ายผู้สูงอายุระดับประเทศได้ 3)อบรมพัฒนา ให้ความรู้การสร้างเครือข่าย และการสร้างรายได้ จากการรวมกลุ่มผู้สูงอายุ 4) ศึกษาความต้องการของผู้สูงอายุ ด้านการ พัฒนาต้นแบบการสร้างหน่วยงานดูแลผู้สูงอายุให้ กินดี อยู่ดี 5) พัฒนาต้นแบบการสร้างหน่วยงานดูแลผู้สูงอายุให้ กินดี อยู่ดี 6) การพัฒนาบุคลากร วิทยากร ส่งเสริมดูแลช่วยเหลือผู้สูงอายุให้กินดี อยู่ดี 7) ศึกษาแนวทางการพัฒนารูปแบบธนาคาร เพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับ 8) พัฒนารูปแบบธนาคาร เพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับผู้สูงอายุ 9) ประเมินผลการธนาคารดูแล ธนาคารนัด ธนาคารทรัพยากรธรรมชาติ อาหารและวัตถุดิบ

กลยุทธ์

ต้นแบบระบบการดูแล ช่วยเหลือ สร้างอาชีพ สร้างรายได้ สำหรับผู้สูงอายุ ในจังหวัดพังงา

☀️ กลยุทธ์ที่ 1: หน่วยงานกลางขับเคลื่อน

แนวคิดหลัก:

จัดตั้งหน่วยงานเฉพาะในพื้นที่ที่มีการเกิดคือ "กินดี อยู่ดี มีอาชีพ" เพื่อเป็นศูนย์กลางในการประสานงานและผลักดันกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ

บทบาทสำคัญ:

- เป็นศูนย์กลางข้อมูลและบริการด้านสุขภาพ อาชีพ และสวัสดิการ
- สนับสนุนการฝึกอบรมและฟื้นฟูอาชีพ
- เชื่อมโยงกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และชุมชน

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง:

- ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- มีช่องทางสร้างรายได้ที่เหมาะสมกับวัยและศักยภาพ

☀️ กลยุทธ์ที่ 2: มีเพื่อนเป็นเครือข่าย

แนวคิดหลัก:

สร้างเครือข่ายการดูแลผู้สูงอายุในหลายมิติ ทั้งแบบใกล้บ้านและออนไลน์ เพื่อให้ผู้สูงอายุไม่รู้สึกโดดเดี่ยว และสามารถเข้าถึงการดูแลได้อย่างทั่วถึง

ประเภทเครือข่าย:

- เครือข่ายใกล้บ้าน: เพื่อนบ้าน อสม. กลุ่มจิตอาสา
- เครือข่ายออนไลน์: กลุ่มไลน์ เฟซบุ๊ก หรือแอปพลิเคชันเฉพาะ
- เครือข่ายทำงาน: กลุ่มอาชีพหรือกิจกรรมร่วมกัน
- เครือข่ายกันเดียว: ส่งเสริมกิจกรรมในเทศกาลและท่องเที่ยว

ข้อสังเกต:

แม้จะช่วยให้ผู้สูงอายุมีสังคมและกิจกรรม แต่ก็อาจทำให้ถูกหลอกลวงบทบาทในการดูแลโดยตรง ซึ่งควรมีการออกแบบระบบให้สมดุลระหว่างเครือข่ายกับครอบครัว

🏠 กลยุทธ์ที่ 3: ใช้อาคารบริหารชีวิต

แนวคิดหลัก:

ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุแลกเปลี่ยนผ่านระบบ "ธนาคารชีวิต" ที่เน้นการแลกเปลี่ยนบริการและทรัพยากรในชุมชน

ตัวอย่างธนาคารชีวิต:

- ธนาคารดูแล: แลกเปลี่ยนเวลาการดูแลกันเอง
- ธนาคารเวลา: ผู้สูงอายุที่มีทักษะเวลาให้บริการแก่กัน
- ธนาคารสุขภาพธรรมชาติ: ใช้อุปโภคจากสิ่งแวดล้อมในชุมชน
- ธนาคารอาหารและวัตถุดิบ: แลกเปลี่ยนเมล็ดพันธุ์หรือวัตถุดิบในครัวเรือน

จุดเด่น:

- สร้างระบบที่พึ่งพาตนเอง
- ลดภาระของครอบครัวและรัฐ
- ส่งเสริมความภาคภูมิใจและคุณค่าในตัวผู้สูงอายุ

ภาพที่ 2 กลยุทธ์ ต้นแบบระบบการดูแล ช่วยเหลือ สร้างอาชีพ สร้างรายได้ สำหรับผู้สูงอายุ

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาวิจัยพบว่า ระดับความพึงพอใจในการพัฒนาต้นแบบระบบดูแล ช่วยเหลือ สร้างอาชีพ และสร้างรายได้สำหรับผู้สูงอายุในจังหวัดพังงายู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.09$) เพราะผู้สูงอายุต้องการลูกหลาน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องคอยดูแล ซึ่งกระบวนการดังกล่าวจะช่วยให้ผู้สูงอายุที่มีปัญหารายได้การใช้จ่ายในครอบครัว (ขวัญนรี กล้าปราบโจร และ อุตพร พระโพธิ์, 2568)

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านการพัฒนาอาชีพสำหรับผู้สูงอายุอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.89$) ดังที่ ปิยาภร หวังมหาร (2567) ได้ศึกษาวิจัยพบว่า การศึกษานโยบายผู้สูงอายุมีความสำคัญในการให้มุมมองที่หลากหลายและครอบคลุมมากขึ้นโดยนำความรู้จากหลายสาขาวิชามารวมกันเพื่อแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนของผู้สูงอายุ และการเชื่อมโยงระหว่างคนในชุมชนที่แตกต่างกันในวัย วิถีชีวิต และประสบการณ์ชีวิต โรงเรียนผู้สูงอายุมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการพัฒนาของชุมชนในทุก ๆ ด้าน และช่วยสร้างสังคมที่เข้มแข็ง และสนับสนุนกันอย่างแท้จริง (เกศรา โภภสธิต, 2567)

รองลงมาคือด้านความต้องการของผู้สูงอายุอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.51$) ดังที่ อัญญาพร ทองคำเปลว และภุชงค์ เสนานุช (2568) ได้ศึกษาวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งหญิงธัญบุรีนั้นจะเชื่อมโยงกันในระดับบุคคล ครอบครัว และสังคม และมักประสบปัญหาด้านสุขภาพ ฉะนั้นคนรอบข้าง ลูก หลาน หรือผู้ดูแลผู้สูงอายุจึงต้องให้ความสำคัญต่อความต้องการของผู้สูงอายุเบื้องต้น เพราะการดูแลผู้สูงอายุที่มีสุขภาพร่างกายปกติจะดีกว่าดูแลผู้สูงอายุที่มีสุขภาพร่างกายไม่ปกติ หรือต้องส่งโรงพยาบาล

ด้านการสร้างงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.88$) สอดคล้องกับแนวคิดของ รวดี สุทธิศาสตร์ (2568) ได้ศึกษาวิจัยพบว่า การจ้างสูงอายุส่วนใหญ่ไม่ได้ทำงาน ทำให้ไม่มีรายได้ในการดำรงชีพและต้องอาศัยอยู่ลำพังไม่มีบุคคลดูแล ทั้งนี้หากผู้สูงอายุมีอาชีพ ที่สามารถดูแลตนเองได้ก็จะช่วยลดภาระของลูก หลาน หรือครอบครัวได้เช่นกัน

ด้านการช่วยเหลืออยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.71$) สอดคล้องกับผลการวิจัยของเมตตา สุริยะ (2566) ที่ชี้ให้เห็นว่าการบูรณาการร่วมกันของทุกสาขาอาชีพและการพัฒนาศักยภาพชุมชนในรูปแบบการสร้างความร่วมมือมีความสำคัญต่อการช่วยเหลือผู้สูงอายุ โดยสิทธิบัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า (บัตรทอง) ยังช่วยลดภาระค่ารักษาพยาบาลและให้สิทธิลดราคาค่าโดยสารระบบขนส่งสาธารณะครั้งหนึ่ง เพราะผู้สูงอายุไม่มีแรงในการทำงาน หรือสร้างรายได้ได้มากนัก จึงควรมีการช่วยเหลือดูแล และกำหนดสวัสดิการต่าง ๆ

และด้านการสร้างรายได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.67$) ซึ่ง การจ้างแรงงานผู้สูงอายุให้ทำงานหลังเกษียณอายุ เป็น การรองรับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และยังส่งเสริมการสร้างรายได้ ช่วยให้ผู้สูงอายุไม่เป็นภาระต่อสังคมและภาครัฐในการดูแล นอกจากนี้ยังทำให้ห่างไกลโรคภัยและทดแทนแรงงานที่ขาดแคลนอยู่เป็นการสร้างคุณค่าให้เกิดขึ้นแก่ผู้สูงอายุ (ศิริวรรณรัตน์ประทีป, 2567)

ด้านความต้องการของผู้สูงอายุพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.51$) ซึ่งการดูแลผู้สูงอายุนั้นมีความจำเป็นต้องตระหนักถึงความจริงใจและความรัก การเอาใจใส่ สุนิบัติความเป็นอยู่อันเป็นปกติของมนุษย์ เพื่อให้ผู้สูงอายุนั้น สามารถดำรงอยู่ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความคิดเห็น การเข้าใจโลก ยอมรับความจริง การมีจิตใจที่เมตตา สงบเอื้ออาทร ต่อผู้อื่น เพื่อความหลุดพ้น สู่การเป็นอัครตาของตนเอง และสร้างความรัก ความสามัคคี ที่เป็นตัวอย่างไปสู่ความสัมพันธ์อันเหนียวแน่น และลึกซึ้ง เพื่อให้เกิดความแข็งแรงเหมือน หรือสะเหมือน (ในกรณีไม่ใช่ครอบครัว) ในระบบครอบครัว เพื่อการดูแลผู้สูงอายุให้มีความสุขอย่างแท้จริง โดยการดูแลผู้สูงอายุเป็นการดูแลของครอบครัวซึ่งมีการดูแลทั้งด้านร่างกาย จิตใจและอารมณ์ ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจในระดับดี (รุ่งฤดี สุขมาลัย, 2567) ก็จะช่วยให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพ ภาย และสุขภาพใจที่แข็งแรงและสามารถมีอายุยืนยาวได้

โดยผู้สูงอายุเห็นว่าควรมีการฝึกอบรมต่อเนื่องที่สามารถนำไปประกอบอาชีพได้จริง และควรมีการจัดสรรเงินทุนจากท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนการพัฒนาอาชีพ รวมถึงสถานที่ที่เหมาะสมต่อการประกอบอาชีพ ($\bar{X}=4.97$) ให้ความสำคัญของการพัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในสังคมผู้สูงอายุและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชากรสูงอายุ (ศวิตา ศรีสวัสดิ์ และคณะ, 2568) และหลักสูตรระยะสั้นตามความถนัด ($\bar{X}=4.94$) ทั้งนี้ ผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาสูงกว่ามัถึมีความมั่นคงทางการเงินและสุขภาพมากกว่า (สุนันทา คันธานนท์, 2567) จึงควรมีการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อเพิ่มโอกาสในการหารายได้และคุณภาพชีวิต (วรชาติ โชครัตน์มิตาว และ ยศ อมรกิจวิภัย, 2567)

ด้านการสร้างรายได้พบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.67$) จากสถานการณ์เศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปมีผลกระทบต่อการค้าทางชีวิตของผู้สูงอายุ ในยุคของการแข่งขันภายใต้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างจำกัด ผสมผสานกับจำนวนของผู้สูงอายุที่มีจำนวนมากขึ้น ที่จะส่งผลต่อการดำรงชีวิตในอนาคต ควบคู่กับการพัฒนาเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพที่ดีขึ้นส่งผลให้ผู้สูงอายุมีอายุยืน ซึ่งต้องดูแลตัวเองได้ตามลำดับ และ การที่ดูแลตนเองได้เป็นอย่างดีนั้นคือการที่ผู้สูงอายุต้องมีอาชีพ เพื่อเป็นรายได้ในการเลี้ยงตนเอง อีกด้วย ดังที่ จิรินทร์ ทองนรินทร์ และคณะ (2567)

โดยแนวทางที่ได้รับความนิยมคือการปล่อยเช่าอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งเหมาะสมกับบริบทจังหวัดพังงาที่เป็นเมืองท่องเที่ยว ($X=4.81$) โดยกลุ่มลูกค้าส่วนใหญ่รับข่าวสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook และจากคนรู้จัก (อัศวินท์ ศาสนพิทักษ์ และคณะ, 2567)

ต้นแบบระบบการดูแล ช่วยเหลือ สร้างอาชีพ สร้างรายได้ สำหรับผู้สูงอายุ ในจังหวัดพังงา เสนอไว้ 3 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ที่ 1 หน่วยงานกลางขับเคลื่อน กลยุทธ์ที่ 2 มีเพื่อนเป็นเครือข่าย กลยุทธ์ที่ 3 ใช้ธนาคารบริหารชีวิต โดย

กลยุทธ์ที่ 1 หน่วยงานกลางขับเคลื่อน เป็นการสร้างหน่วยงานเฉพาะในพื้นที่ กินดี อยู่ดีมีอาชีพ สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ นพรัตน์ ภูเสื่อ และฉัตรวีรวิทย์ องคสิงห์ (2567) พบว่า ความสำเร็จของศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ ขึ้นอยู่กับการบูรณาการจาก 3 ภาคส่วน ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม โดยมีรูปแบบการจัดการที่ชัดเจน เช่น การแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ชัดเจน ความร่วมมือจากภาคเอกชน ผู้สูงอายุ จึงต้องจัดตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนอาชีพและรายได้สำหรับผู้สูงอายุ ดังที่ พิศรียาห์ พูลเกิด และคณะ (2567) กล่าวว่า การจัดฝึกอบรมความรู้มีการจัดโครงการส่งเสริมอาชีพ เสริมสร้างมีความรู้ ฝึกทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของผู้สูงอายุมีการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นและระยะยาวในการพัฒนาทักษะฝีมือผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถนำความรู้ไปใช้กับการประกอบอาชีพของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นมีการกำหนดนโยบายและมาตรการที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นายจ้างเกิดจ้างงานแรงงานผู้สูงอายุ รวมถึงมีการส่งเสริมการรวมกลุ่มในลักษณะของการร่วมกลุ่มเป็นชมรมผู้สูงอายุ เพื่อสร้างสินค้าที่ผลิตโดยผู้สูงอายุ โดยอาศัยกลไกความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อส่งเสริมการจ้างงานผู้สูงอายุในหลากหลายรูปแบบ

กลยุทธ์ที่ 2 มีเพื่อนเป็นเครือข่าย เป็นการ พัฒนาเครือข่ายการดูแลผู้สูงอายุ เครือข่ายออนไลน์ และเครือข่ายใกล้บ้าน เครือข่ายทำงาน และเครือข่ายกินเที่ยว ส่งผลให้ลูกหลานไม่มีเวลาในการดูแลผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยมีความต้องการจะได้รับกองทุนเพื่อสนับสนุนอาชีพ (กรกฎ สอสะอาด และคณะ, 2568) ซึ่งจะช่วยให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้มากยิ่งขึ้น

กลยุทธ์ที่ 3 ใช้ธนาคารบริหารชีวิต เป็นการดูแลตนเองด้วยการ ส่งเสริมผู้สูงอายุดูแลกันเอง ผ่านเครือข่ายและใกล้บ้าน เช่น ธนาคารดูแล ธนาคารนวด ธนาคารทรัพยากรธรรมชาติ อาหารและวัตถุดิบ ซึ่งความสำเร็จของการดำเนินการดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งจากภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน ควบคู่กับการพัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้สูงอายุได้อย่างเป็น

รูปธรรม (เฉลิมวงศ์ ธรรมพิชิตติก และคณะ, 2568) การใช้ธนาคารบริหารจัดการชีวิต เป็นการวางแผนอนาคต ในยามที่ผู้สูงอายุไม่สามารถดูแลตนเองได้ หรือการที่ผู้สูงอายุมาสะสมในธนาคารบริหารจัดการชีวิตจะช่วยให้ผู้สูงอายุมีความสุขเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยและข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ควรรวมกลุ่ม ผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ เป็นเครือข่ายผู้สูงอายุระดับประเทศได้อบรมพัฒนา ให้ความรู้การสร้างเครือข่าย และการสร้างรายได้ จากการรวมกลุ่มผู้สูงอายุ
2. ควรพัฒนาบุคลากร วิทยากร ส่งเสริมดูแลช่วยเหลือผู้สูงอายุให้กินดี อยู่งดี
3. ควรพัฒนาต้นแบบการสร้างหน่วยงานดูแลผู้สูงอายุให้ กินดี อยู่งดี

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความต้องการของผู้สูงอายุ ด้านการ พัฒนาต้นแบบการสร้างหน่วยงานดูแลผู้สูงอายุให้ กินดี อยู่งดี
2. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนารูปแบบธนาคาร เพื่อนช่วยเพื่อน

เอกสารอ้างอิง

- กรกฎ สอสะอาด, ชูติมา ชันทอง, ณีธรรุ คชวงษ์, อรพรรณ ทองกลม และรจนาภรณ์ ศรีช่วงโชติ. (2568). ความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุที่มีรายได้ไม่น้อยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตะครีเอน จังหวัดกาญจนบุรี. *วารสารสังคมศึกษาปริทรรศน์*, 1(2), 50-61.
- เกศรา โกมาลดิษฐ์. (2567). การพัฒนารูปแบบการดูแลผู้สูงอายุด้วยกระบวนการโรงเรียนผู้สูงอายุ เทศบาลเมืองวังสะพุง . *วารสารอนามัยสิ่งแวดล้อมและสุขภาพชุมชน*, 9(2), 449-458.
- ขวัญนรี กล้าปราบโจร และจิตพร พระโพธิ์. (2025). การพัฒนาชุมชนต้นแบบสำหรับการวางแผนทางการเงิน เพื่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1. *วารสารศึกษานิเทศศาสตร์*, 15(1), 194-205
- จิรินทร์ ทองบรินทร์, วชิราพร วิมานรัมย์, ธนวัฒน์ มีสันเทียะ, วันชัย สุขตาม, และจิรายุ ทวีภัยสิน. (2567). การศึกษาแนวทางการส่งเสริมอาชีพของผู้สูงอายุบนฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านระโยงตำบลท่าสว่างอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์. *วารสารศิลปะและวัฒนธรรมสัมพันธ์*, 13(2), 13-27.
- เฉลิมวงศ์ ธรรมพิชิตติก, พิศมัย จำปานูล, สุปัญญา สิทธิกุล นาชัย และพูลทรัพย์ พลจำ. (2568). แนวทางการพัฒนาอาชีพผู้สูงอายุสู่สังคมยุคดิจิทัล กรณีศึกษา ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ จังหวัดมหาสารคาม. *วารสารอินทนิลทักษิณสาร มหาวิทยาลัยทักษิณ*, 20(2), 127-151.
- ธัญพร ทองคำเปลว และภุชงค์ เสนาบุช. (2568). การพัฒนาระบบการให้บริการผู้สูงอายุในภาวะพึ่งพิงของสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งหญิงอัญบุรี. *วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒนา*, 7(1), 187-198.
- นพรัตน์ ภูเสื่อ และฉัตรวีรวิทย์ อังคสิงห์. (2567). การพัฒนาศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในประเทศไทย. *วารสารปรัชญาปริทรรศน์*, 29(2), 174-186.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปิยากร หวังมหาพร. (2567). แนวทางสหวิทยาการสำหรับการพัฒนานโยบายผู้สูงอายุ. *วารสารด้านการบริหารรัฐกิจและการเมือง*, 13(2), 36-52.

- ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล และ สุภาพ ฉัตรรากรณ์. (2553). การออกแบบการวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 7). สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พายุ นาวาศุระ. (2564). แนวทางการพัฒนาอาชีพสำหรับผู้สูงอายุของบ้านหนองบ่อ ตำบลหนองบ่ออำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี. *วารสารมนุษยสังคมสาร (มสส.)*: ปีที่ 19 ฉบับที่ 3 (กันยายน - ธันวาคม) 2564, 21-24
- พิรรายัย พูลเกิด, กมลพร กัลยาณมิตร, สถิตย์ นิยมญาติ และชีพ เบี้ยคนอก. (2567). การส่งเสริมอาชีพและสร้างรายได้ให้แก่ผู้สูงอายุในเขตโซนกลุ่มกรุงเทพเหนือ กรุงเทพมหานคร. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย*, 7(1), 115-139.
- ไพวรรณ ปริมาตร ชูติพันธ์ วงษ์อมรวิทย์ เบญญาภา อัจฉฤกษ์ พิชิต ปริมาตร และพระครูปริยัติวิสุทธิบัณฑิต. (2568). การพัฒนาชุมชนต้นแบบรองรับสังคมผู้สูงอายุโดยกลไกเชิงพื้นที่. *วารสารส่งเสริมและ พัฒนาวิชาการสมัยใหม่*, 3(1), 250-267.
- เมตตา สุริยะ (2566). การพัฒนาระบบการดูแลกลุ่มเสี่ยงโรคหลอดเลือดสมองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงในเขตรับผิดชอบโรงพยาบาลท่าคันโท อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์. *วารสารวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพ*. ปีที่ 16 ฉบับที่ 3 เดือนกันยายน - ธันวาคม 2566, 141-155
- เมธชนัน เลิศคุณพะเกียรติ. (2565). 10 วิธีดูแลผู้สูงอายุให้สุขภาพดีทั้งกาย-ใจ. สืบค้นเมื่อ 17 มิถุนายน 2565 จาก <https://phyathai3hospital.com/home/วิธีดูแลผู้สูงอายุ/>
- รวดี สุทธิศาสตร์. (2568). การพัฒนามาตรการทางกฎหมายในการจ้างแรงงานผู้สูงอายุในภาคเอกชน. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*, 12(2), 327-337.
- รุ่งฤดี สุขมาลัย. (2567). รูปแบบการดูแลผู้สูงอายุโดยครอบครัวในสังคมพหุวัฒนธรรม อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล. *วารสารสิ่งแวดล้อมศึกษาการแพทย์และสุขภาพ*, 9(1), 888-897.
- รชชาติ โชครัตน์มีดาว., ยศ อมรกิจวิทย์. (2024). ความสัมพันธ์ของปัจจัยความพึงพอใจในภาวะการเงินของตนเอง ต่อความมั่นคงทางการเงินของผู้สูงอายุในประเทศไทย ช่วงระหว่างสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019. *วารสารบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*, 13(1), 59-82.
- ศวิตา ศรีสวัสดิ์, พัศกร งามอาจ, สำไพ วชิสิงห์, กนกวรรณ มีกำฟ้า, สิริวัฒน์ กองศูนย์ และรัชฎาภรณ์ อึ้งเจริญ. (2568). การศึกษาความต้องการของผู้ดูแลผู้สูงอายุสำหรับการพัฒนาโมเดลในการดูแลผู้สูงอายุและผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงกรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลพอกน้อย. *วารสารศูนย์อนามัยที่ 9 วารสารส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม*, 19(2), 496-505.
- ศิริวรรณ รัตนประทีป. (2567). การ ศึกษาแนวทางการจ้างงานแรงงานสูงอายุของสถานประกอบการเพื่อรองรับการเป็นสังคมผู้สูงอายุกรณีศึกษาแรงงานสูงอายุในระบบ และนอกระบบด้านสินค้าและบริการ. *Journal of Public and Private Management*, 31(2), 91-91.
- สุรพงษ์ คงสัตย์ และธีรชาติ ธรรมวงศ์. (2551). การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC). เข้าถึงได้จาก http://mcu.ac.th/site/articlecontent_desc.php? article_id=656&articlegroup_id=146.2551
- สุนันทา คันธานนท์. (2567). แนวทางการพัฒนารูปแบบที่อยู่อาศัยสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวไทยในพื้นที่สามเหลี่ยมอันดามัน. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธนบุรี*, 10 (2) ,155-166
- อัศวินท์ ศาสนพิทักษ์, นภสนันท์ ทองอินทร์ และจตุพล ดวงจิตร. (2567). รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (เมืองมรดกโลก), *Burapha Journal of Business Management, Burapha University*, 13 (1),60-77

- อบุรุษ เพิ่มสิน, ศิวพร เสาวคนธ์ และสุธี อยู่สถาพร. (2567). กฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจให้บริการดูแลผู้สูงอายุ. *Interdisciplinary Academic and Research Journal*, 4(2), 75-90
- อมร ทองรักษ์. (2568). การพัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุระยะยาวโดยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายจังหวัดหนองบัวลำภู. *วารสารวิชาการสาธารณสุขชุมชน*, 11(02), 137-137
- อัศวินท์ ศาสนพิทักษ์ นภสนันท์ ทองอินทร์ และจตุพล ดวงจิตร์ .(2567)รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (เมืองมรดกโลก), *Burapha Journal of Business Management, Burapha University*, 13 (1), 60-77
- Peoplevalue. (2568). ADDIE Model. สืบค้นเมื่อ 12 สิงหาคม 2567. สืบค้นจาก <https://www.peoplevalue.co.th/content/91119/addie-model->